

UCHWAŁA NR VIII. ... .2024
RADY GMINY GÓRA ŚWIĘTEJ MAŁGORZATY
z dnia ... listopada 2024 r.

Projekt

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra Świętej Małgorzaty na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024r. poz. 1456), art. 176 pkt 1 oraz art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm) Rada Gminy Góra Świętej Małgorzaty uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 w brzmieniu stanowiącym załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Góra Świętej Małgorzaty.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2025 r..

Załącznik
do Uchwały Nr VIII. ... .2024
Rady Gminy Góra Świętej Małgorzaty
z dnia ... listopada 2024 r.

**PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY W GMINIE GÓRA
ŚWIĘTEJ MAŁGORZATY
NA LATA 2025 – 2027**

Góra Świętej Małgorzaty, 2024 r.

SPIS TREŚCI

- I. WPROWADZENIE**
- II. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GÓRA ŚWIĘTEJ MAŁGORZATY**
- III. PODSTAWA PRAWNA PROGRAMU**
- IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA**
- V. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W SPRAWOWANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO - WYCHOWAWCZYCH.**
- VI. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU**
- VII. CELE PROGRAMU**
- VIII. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU**
- IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA**
- X. MONITORING I EWALUACJA**

I. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku (Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy m.in. opracowanie i realizacja trzyletniego gminnego programu wspierania rodziny. Konsekwencją tego zapisu jest wprowadzenie trzyletniego Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Góra Świętej Małgorzaty na lata 2025-2027. Program został opracowany w oparciu o założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, podobnie jak poprzednie jest też kontynuacją programów wspierania rodziny realizowanych w Górze Świętej Małgorzaty od 2014 r. Głównym celem programu jest szeroko rozumiana pomoc rodzinie wychowującej dziecko, a przede wszystkim wsparcie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo-wychowawczych.

Rodzina jest najważniejszą i podstawową grupą społeczną, na której opiera się całe społeczeństwo. To właśnie w niej rodzi się hierarchia wartości, kodeks postępowania, kształtuje się kręgosłup moralny dzieci i młodzieży. Dlatego nawet niewielkie zaburzenie może powodować destabilizację w rodzinie. Jako naturalne środowisko życia dziecka ma największy wpływ na rozwój w każdej sferze emocjonalnej, intelektualnej i poznawczej. W potocznym przekonaniu w rodzinie powinna być zaspakajana potrzeba miłości i bezpieczeństwa. Tylko „zdrowa” rodzina jest warunkiem wykreowania młodego pokolenia, które będzie miało poczucie własnej wartości, aspiracji, empatii, jak również będzie bazą do budowania kolejnej prawidłowo funkcjonującej najmniejszej komórki społecznej. One stanowią punkt wyjścia dla innych wartości, niezbędnych do prawidłowego rozwoju. Rodzina stanowi pierwszą grupę odniesienia, w ramach której budowane jest poczucie tożsamości dziecka. To rodzina dostarcza pierwszych doświadczeń – w realizacji z najbliższymi, z innymi ludźmi, z otoczeniem. To właśnie rodzina najsilniej oddziałuje na kształtowanie osobowości dziecka, tworzenie jego systemu wartości i wiary we własne możliwości, dlatego tak ważne jest by funkcjonowała ona prawidłowo i wypełniała swoje funkcje jak najlepiej. Współczesne rodziny zmagają się z wieloma problemami, które mogą prowadzić do dezorganizacji życia rodzinnego. Postęp cywilizacyjny i technologiczny poprawił jakość życia w wielu obszarach, niestety – pojawiły się nowe zagrożenia i problemy, które negatywnie oddziałują na życie rodzinne. Sytuację rodzin problemowych determinuje niski kapitał społeczny, wielopokoleniowe, dziedziczone nieprawidłowe wzorce wychowawcze, przemoc, uzależnienia i inne problemy ujmowane w ogólną kategorię patologii społecznych. Czynnikiem niesprzyjającym prawidłowemu funkcjonowaniu rodziny może być również kondycja materialna i finansowa poszczególnych gospodarstw domowych, jak i całego społeczeństwa. Rozpad rodziny, niewydolność wychowawcza, zanikanie poczucia bezpieczeństwa, narastanie konfliktów powodują wzrost zjawisk negatywnych, które wymagają ingerencji z zewnątrz angażując siły i środki społeczne. Długoletnie przebywanie rodziny w sytuacji kryzysowej może spowodować całkowite zerwanie więzi rodzinnych i umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej. Mając na względzie fakt, że rodzina biologiczna jest najbardziej sprzyjającą w prawidłowym rozwoju dziecka należy zadbać o to, aby ono jak najdłużej w niej pozostało.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej szczególną rangę przypisała funkcji opiekuńczo – wychowawczej realizowanej w rodzinie. Doświadczenie trudności w tej sferze podlega specyficznym oddziaływaniom wspierającym i naprawczym. Należy zatem objąć rodziny wsparciem i podejmować działania służące udzielaniu im wszechstronnej pomocy. Głównym założeniem systemowych rozwiązań w zakresie wspierania rodziny jest

praca z całą rodziną w oparciu o zasadę wzajemnej współpracy i współdziałania służb publicznych, instytucji, organizacji pozarządowych i innych podmiotów zajmujących się pomaganiem rodzinie. Ważną zasadą jest jawność działania organów władzy publicznej oraz podmiotów realizujących zadania publiczne w zakresie wspierania rodzin, jak również poszanowanie godności wszystkich osób. Priorytetem jest wsparcie funkcjonowania rodziny jako całości, zredukowanie natężenia dysfunkcjonalności rodziny, która mogłaby doprowadzić do konieczności odseparowania dzieci od ich rodziny i objęcia ich opieką w pieczy zastępczej. W sytuacji czasowego umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej – doprowadzenie do sytuacji, w której możliwy stanie się powrót do rodziny macierzystej. Należy dołożyć wszelkich starań, aby rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej uzyskały profesjonalną pomoc i mogły w przyszłości samodzielnie, bez wsparcia instytucjonalnego, realizować złożone funkcje rodziny. Należy zatem wspierać rodzinę, aby prawidłowo wykonywała swoje funkcje. Najważniejsze jest aby podjąć pracę z rodziną w jej najbliższym otoczeniu i w różnorodnych formach środowiskowych bez potrzeby odrywania dzieci od rodziny. Wszelkie działania powinny być prowadzone za zgodą rodziców, rodziny i jej aktywnym zaangażowaniem, uwzględniając zasadę pomocniczości. Wszelkie działania podejmowane na rzecz dobra dziecka i jego rodziny powinny być spójne i zgodne z potrzebami jej członków.

II. ZAKRES GMINNEGO PROGRAMU WSPIERANIA RODZINY W GMINIE GÓRA ŚWIĘTEJ MAŁGORZATY NA LATA 2025 - 2027

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Góra Świętej Małgorzaty na lata 2025-2027, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 ze zm.). Ustawa obowiązuje od 1 stycznia 2012 r. i była już kilkakrotnie nowelizowana. Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024 r. poz.1283). Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024 r. , poz. 424 ze zm.). Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151). Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. 2023 r. poz. 1939). Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2024 r. poz. 1456). W roku 2017 do obiegu prawnego wprowadzono ustawę z dnia 4 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023 r. poz. 1923), w oparciu o którą również skonstruowane są założenia obecnego Programu.

Gminny program wspierania rodziny na lata 2025 - 2027 jest kontynuacją wcześniej realizowanego Programu w obszarze wsparcia rodziny. Podstawowym założeniem Programu jest skuteczny i spójny system wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu ról opiekuńczo – wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Planowane w programie działania, w zależności od celów, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały charakter: profilaktyczny, interwencyjny i reintegracyjny. Interdyscyplinarną pomoc rodzinom przeżywającym sytuacje kryzysowe świadczą lokalne służby i instytucje publiczne, organizacje pozarządowe oraz inne podmioty działające na rzecz dziecka i rodziny. Realizacja programu będzie odbywać się za zgodą rodziny oraz jej aktywnym udziałem, przy wykorzystaniu jej zasobów oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2025 – 2027 stanowi samodzielny program służący wspieraniu rodziny przeżywającej trudności

w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Program Wspierania Rodziny jest spójny z zapisami Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Góra Sw. Małgorzaty na lata 2023-2030, przyjęta Uchwałą Nr LII. 326. 2023 z 24.11.2023 r.

III. POSTAWY PRAWNE PROGRAMU

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) na jednostkach samorządu terytorialnego spoczywa obowiązek udzielania wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania samorządu gminnego określa art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie, sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu o którym mowa w art. 187a ust. 1.

IV. DIAGNOZA SPOŁECZNA

Diagnoza społeczna dokonana została w oparciu o analizę danych sprawozdawczych prowadzonych przez GOPS w Górze Świętej Małgorzaty oraz danych Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy i Powiatowego Urzędu Pracy w Łęczycy.

Gmina Góra Świętej Małgorzaty jest jedną z 8 gmin powiatu łęczyckiego.

Na strukturę administracyjno-osadniczą Gminy składa się 26 miejscowości; Ambrożew, Bogdańczew, Bryski, Czarnopole, Gaj Nowy, Głupiejew, Góra Świętej Małgorzaty, Karsznice, Bryski – Kolonia, Moraków, Konstancin, Kosin, Kosiorów,

Kwiatkówka, Łętków, Marynki, Mętlew, Moraków, Orszewice, Podgórzyce, Rogulice, Stawy, Gaj, Tum, Witaszewice, Zagaj.

Powierzchnia gminy wynosi 90,3 km² co stanowi 11,7 % powierzchni powiatu łęczyckiego. Gmina wiejska liczącą 4293 mieszkańców w tym mężczyzn 2095 i kobiet 2198 (dane Urzędu Gminy na dzień 31.12.2023 r.) i w stosunku do roku 2021 liczba zmniejszyła się o 60 mieszkańców, w stosunku do 2022 r. o 11 mieszkańców. Na przestrzeni lat widoczna jest tendencja spadkowa mieszkańców.

Gmina Góra Świętej Małgorzaty graniczy z gminami: Łęczyca, Ozorków, Piątek, Witonia, Krzyżanów i miastem Łęczyca.

Głównym źródłem mieszkańców utrzymania jest dochód z pracy w indywidualnych gospodarstwach rolnych, w gminie funkcjonuje niewiele przedsiębiorstw.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. liczba osób bezrobotnych z terenu gminy zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Łęczycy wynosiła; 58 osób, kobiet - 26 w tym długotrwale bezrobotnych – 29 osoby, kobiety – 11. Z prawem do zasiłku - 7 osób w tym kobiet - 5. Do 25 roku życia – 15 osób w tym kobiet - 5. Niepełnosprawnych – 6 osób w tym kobiet – 4.

W/g stanu na dzień 30 września 2024 r. liczba bezrobotnych wynosiła: 50 osób, kobiet - 23 w tym długotrwale bezrobotnych – 21 osób, kobiet – 8. Z prawem do zasiłku – 6 osób w tym kobiet – 3. Do 25 roku życia – 13 osób w tym kobiet – 6. Niepełnosprawnych – 4 osoby w tym kobiet – 1.

Analizując problem bezrobocia (wg danych statystycznych powiatowego Urzędu Pracy w Łęczycy) należy zauważyć, iż ogólna stopa procentowa z każdym rokiem zmniejsza się.

V. DZIAŁANIA NA RZECZ RODZIN PRZEŻYWAJĄCYCH TRUDNOŚCI W SPRAWOWANIU FUNKCJI OPIEKUNCZO – WYCHOWAWCZYCH

Ważnym problemem społecznym, dotyczącym rodziny na terenie gminy są uzależnienia. Najczęściej występującym nałogiem jest alkoholizm. Niewątpliwie uzależnienie jednego z członków rodziny staje się przyczyną sytuacji kryzysowej, której skutkiem jest ubóstwo, bezrobocie, niepełnosprawność, przemoc w rodzinie, utrata pracy, rozpad rodziny. Należy podkreślić, że osoba uzależniona nie może właściwie wypełniać swoich funkcji społecznych, zawodowych, a tym bardziej rodzicielskich. Skutkuje to niejednokrotnie pojawieniem się zjawiska współuzależnienia. W związku z tym oczekują również wsparcia i pomocy w pokonywaniu trudności i zaspakajaniu potrzeb, aby były w stanie prawidłowo funkcjonować.

Jak wynika z analizy główną przyczyną złego funkcjonowania rodziny jest ubóstwo, które jest następstwem bezrobocia oraz takich czynników dysfunkcyjnych jak: przemoc w rodzinie, alkoholizm, niepełnosprawność i długotrwała choroba. Wskazane powyżej dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż w dużej mierze dotyczy najmłodszych mieszkańców tj. dzieci.

Instytucją realizującą szeroko rozumianą pomoc osobom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej, doświadczającej problemów zakłócających samodzielne funkcjonowanie przy wykorzystaniu własnych zasobów i możliwości jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Świętej Małgorzaty. Beneficjentami pomocy społecznej w naturalny sposób stają się osoby i rodziny, które nie radzą sobie z zaspokajaniem swoich potrzeb, nie

tylko pod względem ekonomicznym. Również rodziny przeżywające trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych stają się świadczeniobiorcami oferty pomocowej GOPS. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej posiada instrumenty do prowadzenia pracy z różnymi odbiorcami.

Z analiz danych sprawozdawczych prowadzonych przez GOPS wynika, że niezbędna jest praca w zakresie wsparcia rodzin.

Tabela nr 1 i 2 przedstawia główne powody udzielania wsparcia osobom i rodzinom w latach 2022, 2023 oraz strukturę liczebności rodzin z dziećmi korzystających z pomocy w tych latach.

Tabela nr 1 Główne powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej

wyszczególnienie	2022r. rodziny	2022r. osoby	2023r. rodziny	2023r. osoby
Liczba osób objętych pomocą w tym z powodu:	56	140	60	139
ubóstwo	33	81	31	70
bezdomność	0	0	0	0
potrzeby ochrony macierzyństwa	15	77	14	71
w tym wielodzietność :	14	74	10	52
Bezrobocia	18	51	20	52
Niepełnosprawności	27	59	27	55
Długotrwałej lub ciężkiej choroby	20	48	29	52
Bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstw domowego w tym:	11	39	10	35
- rodziny niepełne	8	22	8	24
- rodziny wielodzietne	3	17	2	11
Przemoc w rodzinie	1	1	2	6
Sytuacja kryzysowa	1	1	0	0
Alkoholizmu	1	1	2	7
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	1	7	2	2
Zdarzenia losowe	1	5	0	0
Kłeska żywiołowa lub ekologiczna	7	7	0	0

Źródło danych: GOPS w Górze Św. Małgorzaty

Tabela nr 2 Struktura liczebności rodzin z dziećmi korzystających z pomocy

Lp.	Liczba dzieci w rodzinie	Liczba rodzin	
		2022	2023
1	Rodziny z dziećmi ogółem	22	27
2	o liczbie dzieci:		
	1	5	8
	2	4	6
	3	10	11
	4	3	2
	5	0	0
	6 i więcej	0	0

Źródło danych: GOPS w Górze Św. Małgorzaty

1	Rodziny niepełne ogółem	Liczba rodzin	
		10	9
2	z tego o liczbie dzieci		
	1	4	3
	2	3	4
	3	2	2
	4	1	0

Źródło danych: GOPS w Górze Św. Małgorzaty

Z powyższych danych wynika, że w 2022 r. ze świadczeń pomocy społecznej korzystało 56 rodzin liczba osób w rodzinach 140. Liczba rodzin i liczba osób w tych rodzinach jest wymieniona tylko raz przy zachowaniu zasad, że każdą osobę i rodzinę wymieniamy tylko raz bez względu na liczbę przyznanych decyzją świadczeń. W 2023 r. – 60 rodzin. Ustawa o pomocy społecznej wskazuje przykładowy katalog problemów, które uprawniają do korzystania ze świadczeń. Przedstawione dane wskazują, że problemami które najczęściej występują w rodzinach jest ubóstwo, niepełnosprawność i bezrobocie. Na przestrzeni kilku lat zmieniły się jedynie pozycje konkretnego czynnika. W dalszym ciągu utrzymuje się na podobnym poziomie liczba rodzin korzystających z pomocy z powodu bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby i bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego.

Wśród pomocy kierowanej do rodzin należy wymienić wsparcie finansowe w postaci zasiłków okresowych, celowych oraz pomoc z programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” Z programu skorzystało w 2022 r. – 89 osób, w 2023 r. – 92 osób w formie dofinansowania posiłków dla dzieci w szkołach jak również zasiłków celowych na zakup żywności.

Tabela nr 3. Świadczeniobiorcy „Wieloletniego rządowego programu Posilek w szkole i w domu”

Świadczeniobiorcy	Liczba osób			
	posiłki		zasiłki	
	2022	2023	2022	2023
Dzieci do 7 roku życia	11	11	13	11
Młodzież do ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej	20	25	16	25
Pozostałe osoby	2	0	41	41

Źródło danych: GOPS w Górze Św. Małgorzaty

Karta Dużej Rodziny – to system zniżek dla rodzin wielodzietnych. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu ofert kulturalnych, rekreacyjnych, u podmiotów z branży spożywczej, bankowej, paliwowej, ubezpieczeń budynków czy transportowych na terenie kraju. GOPS realizuje wydawanie Kart Dużej Rodziny od 2014 r. Od 1 stycznia 2019 r. Kartę Dużej Rodziny mogą uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. W 2022 r. wydano 92 karty dużej rodziny w formie tradycyjnej i elektronicznej dla 27 rodzin.

W 2023 r. wydano 44 karty w formie tradycyjnej i elektronicznej dla 17 nowych rodzin.

Ogółem od 2014 r. wydano 728 Kart Dużej Rodziny dla 202 rodzin.

Kolejną formą wsparcia finansowego rodzin są świadczenia rodzinne w postaci zasiłków rodzinnych i dodatków do zasiłków rodzinnych np.: dodatek z tytułu wielodzietności, z tytułu

zamieszkiwania lub dojazdu do miejscowości poza terenem gminy, w której znajduje się szkoła. Przyznawane są również świadczenia z funduszu alimentacyjnego.

Budżety domowe rodzin zasilają świadczenia wychowawcze Rodzina 800+ wypłacane na każde dziecko przez ZUS. Zgodnie z ustawą o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci wysokość tych świadczeń nie jest uwzględniana w dochodzie rodziny ubiegającej się o świadczenia pomocy społecznej, czy świadczenia rodzinne. Świadczeniem realizowanym przez GOPS było wsparcie dla uczniów rozpoczynający rok szkolny w ramach programu Dobry Start jest to świadczenie jednorazowe dla uczniów od 7 do 20 roku życia rozpoczynających rok szkolny, obecnie świadczenia wypłaca ZUS.

Tabela nr 4 liczba dzieci na które zostało przyznane świadczenie

Rodzaj świadczenia	Liczba osób/ dzieci	
	2022 r.	2023 r.
Zasiłek rodzinny	201	182
Dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	4	4
Dodatek z tytułu urodzenia dziecka	6	7
Dodatek z tytułu samotnego wychowywania	3	4
Dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	7	8
Dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego	127	110
Dodatek z tytułu rozpoczęcia nauki poza miejscem zamieszkania	50	49
Dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej	37	33
Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	24	21
Świadczenie rodzicielskie	12	11
Świadczenia pielęgnacyjne	42	50
Jednorazowe świadczenia Za Życiem	0	0
Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	10	12

Źródło danych: GOPS Góra Św. Małgorzaty

Analizując liczbę dzieci na które otrzymywane są świadczenia rodzinne i wychowawcze należy stwierdzić że występuje tendencja spadkowa spowodowana małą liczbą urodzeń dzieci, która pogłębia się z nowym okresem zasiłkowym. Powodem jest również wzrost dochodu z 1 ha przeliczeniowego ogłaszanego przez Prezesa GUS.

Od kilku lat Gmina Góra Św. Małgorzaty realizuje program pomocy materialnej o charakterze socjalnym w formie stypendium szkolnego i zasiłków szkolnych. Stypendium szkolne może otrzymać rodzina na dziecko jeżeli spełnia kryteria uprawniające do korzystania ze świadczeń z pomocy społecznej. Z tej formy pomocy skorzystało w roku szkolnym 2021/2022 – 38 uczniów (tj.15 rodzin), z zasiłku losowego skorzystało 2 dzieci (tj. 1 rodzina). W roku szkolnym 2022/2023 stypendium otrzymało 27 uczniów (tj.14 rodzin) z zasiłku skorzystało 3 dzieci (tj. 2 rodziny).

Ważnym zagadnieniem w ramach wsparcia rodzin jest przeciwdziałanie zjawisku alkoholizmu i przemocy w rodzinie.

Tabela nr 4 i 5 wskazuje problem alkoholizmu i przemocy w rodzinie

Tabela nr 4 Działalność GKRPA w Górze Św. Małgorzaty

wyszczególnienie	lata	
	2022	2023
Liczba osób, z którymi przeprowadzono rozmowy interwencyjno – motywujące	13	7
Liczba spraw skierowanych do Sądu o zastosowanie obowiązku leczenia odwykowego	5	1

Źródło danych : GKRPA w Górze Św. Małgorzaty

Tabela nr 5 Zjawisko przemocy w rodzinie w Górze Św. Małgorzaty

wyszczególnienie	lata	
	2022	2023
Liczba ogółem sporządzonych Niebieskich Kart w tym przez:	13	10
- ośrodek pomocy społecznej	2	4
- policję	8	6
- rodziny	2	0
- oświatę	0	0
- GKRPA	1	0
- ZOZ		

Źródło danych: GOPS w Górze Św. Małgorzaty

W ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomani organizowane są m.in. kolonie letnie dla dzieci, warsztaty profilaktyczne w szkołach.

Praca socjalna

Jednym z narzędzi wykorzystywanych przez pracowników socjalnych GOPS w Górze Świętej Małgorzaty była praca socjalna, która za ustawą o pomocy społecznej definiowana jest jako „działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi”. Pracownicy socjalni realizowali pracę socjalną zarówno w środowiskach objętych usługą asystenta rodziny, jak i rodzinach, w których jej nie uruchomiono. Współpraca pracowników socjalnych z asystentem i innymi specjalistami wpisuje się w postulat interdyscyplinarności pomocy. W 2022 r. Praca socjalna prowadzona była z 44 rodzinami, w których jest 97 osób, w 2023 r. przeprowadzono z 75 rodzinami, w których jest 179 osób.

Asystentura rodzinna

Z powodu problemów opiekuńczo – wychowawczych rodziny z terenu gminy obejmowane są wsparciem asystenta rodziny, który zatrudniony jest w systemie zadaniowego czasu pracy. W 2022 r. współpracował on z 3 rodzinami, w tym 5 dzieci, które miały trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, w 2023 r. obejmował swoim wsparciem 5 rodzin, w tym 10 dzieci. Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno – socjalnym, opiekuńczo – wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie w porozumieniu z pracownikiem socjalnym i członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Do pracy z asystentem rodziny kierowane są te rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich sytuacja jest wynikiem kilkuletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystent rodziny prowadzi pedagogikę rodziców, dotyczącą prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, sposobów komunikowania się, metod wychowawczych, jak również prowadzi poradnictwo w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego i załatwiania spraw urzędowych. W Gminie Góra Świętej Małgorzaty wspieranie rodzin prowadzone jest za ich zgodą. W sytuacji, gdy rodzice zostają pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, nadzór kuratora sądowego lub asystenta rodziny nie przynosi oczekiwanych efektów dziecko umieszczone jest w pieczy zastępczej.

Tabela nr 6 Dzieci z terenu Gminy Góra Św. Małgorzaty przebywające w pieczy zastępczej

wyszczególnienie	Lata	
	2022	2023
Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej	4	2
Liczba dzieci w rodzinach zastępczych w tym:		
- w rodzinach zastępczych spokrewnionych	1	0
- w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna	1	0
- w rodzinach zastępczych niezawodowych	2	2
Liczba dzieci w placówkach opiekuńczo-wychowawczych	0	0
Liczba dzieci w rodzinnym domu dziecka	0	0

Źródło danych: GOPS Góra Św. Małgorzaty

VI. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

1. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Świętej Małgorzaty przy współpracy z:
  - 1) Urzędem Gminy w Górze Św. Małgorzaty;
  - 2) Placówkami oświatowymi;
  - 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
  - 4) Zespołem Interdyscyplinarnym ds. przemocy domowej;
  - 5) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Łęczycy;
  - 6) Sądem Rejonowym w Łęczycy;
  - 7) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Łęczycy;
  - 8) Powiatową Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Łęczycy;
  - 9) Placówkami służby zdrowia;
  - 10) Komendą Powiatową Policji w Łęczycy.
2. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Świętej Małgorzaty.
3. Odbiorcami działań ujętych w Programie są wszystkie rodziny zamieszkujące w gminie Góra Św. Małgorzaty, które z różnych przyczyn potrzebują wsparcia w wypełnianiu swoich funkcji. W szczególności są to następujące typy rodzin:
  - 1) Rodziny dysfunkcyjne
Rodzina dysfunkcyjna jest to rodzina, która nie spełnia swych zadań względem dzieci. W tej rodzinie na pierwszym miejscu zaspakajane są potrzeby rodziców a nie dzieci. Zaburzona jest również więź emocjonalna między członkami rodziny. Rodziny te pozostają w opozycji do właściwej rodziny zdrowej.
  - 2) Rodziny niezaradne życiowo;
Rodzina niezaradna życiowo to osoby, które nie posiadają zdolności wychowawczych i popełniają błędy wychowawcze. W takiej rodzinie brak jest stabilizacji i poczucia bezpieczeństwa. Najczęściej problemy w takich rodzinach wynikają z niskiego poziomu wykształcenia rodziców czy też trudnej sytuacji materialno-bytowej;
  - 3) Rodziny z problemem ubóstwa obciążone bezrobociem
Rodziny naznaczone ubóstwem, często wynikającym z braku pracy. Brak pracy jest czynnikiem, który ma wpływ na zaspokojenie podstawowych potrzeb rodziny i prowadzi do narastania kwestii ubóstwa;
  - 4) Rodziny dotknięte przemocą

Przemoc w rodzinie to zjawisko społeczne zachodzące, gdy członek rodziny, mąż, żona, lub inna osoba wspólnie zamieszkująca lub gospodarująca próbuje zdominować fizycznie lub psychicznie drugiego partnera, dzieci, rodziców, dziadków, używając przewagi fizycznej, gróźb, szantażu, w celu zranienia moralnie lub fizycznie. Często temat przemocy domowej pozostaje nadal w tzw. „czterech ścianach”;

5) Rodziny z problemem alkoholowym i innymi uzależnieniami

Za rodzinę z problemem alkoholowym uważa się rodzinę, w której choćby jedna osoba pije w sposób przynoszący szkodę. Głównie dotyczy to rodzin, w których ktoś jest uzależniony od alkoholu. Ponieważ choroba obejmuje całą rodzinę więc także tych jej członków, którzy nie piją, można pracować nad rozwiązaniem problemu rozpoczynając od nieuzależnionych członków rodziny;

6) Rodziny z niepełnosprawnością i ciężką chorobą

Niepełnosprawność dotyka nie tylko samą osobę niepełnosprawną, ale także pozostałych członków rodziny. Otrzymując na wychowanie dziecko upośledzone rodzina musi przewartościować swoje życie, nastawić się na wiele wyrzeczeń i poświęceń. W takiej sytuacji bardzo potrzebne jest wsparcie, dobre słowo, akceptacja. Dzisiaj społeczeństwo uczy się obcowania z dziećmi specjalnej troski oraz ich rodzicami. Rodzice dzieci z niepełnosprawnością czy ciężką chorobą przeżywają niezwykle intensywnie lek związany z ciągłym zagrożeniem życia i zdrowia dziecka, niepokój o jego rozwój, uczucie zagubienia i niepewności co do zasad postępowania, osamotnienie, jednostajność życia zdominowanego przez obowiązki, wrażenie napiętnowania, irracjonalne poczucie winy, poczucie krzywdy i straty, stan mobilizacji związany z koniecznością nieustannej gotowości do radzenia sobie z nagłymi i nietypowymi sytuacjami, zmęczenie. Adresując działania do tej grupy mieszkańców Gminy zmierza się do przywrócenia prawidłowego funkcjonowania rodzin, co wiąże się z dużym zyskiem dla społeczności lokalnej w każdej sferze życia.

VII. CELE PROGRAMU

Cel Główny:

Wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo – wychowawczego dla dzieci.

Cele szczegółowe Programu:

- 1) wspieranie rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu w celu przywrócenia takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej;
- 2) promowanie wartości rodziny i jej integracyjnej funkcji oraz prowadzenie działań edukacyjnych na temat problemów współczesnej rodziny.
- 3) wzmocnienie kompetencji zawodowych i podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz rodzin.

VIII. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Cel 1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w sprawowaniu opieki nad dziećmi i ich wychowaniu w celu przywrócenia takim rodzinom zdolności do pełnienia funkcji opiekuńczo – wychowawczej;

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Prowadzenie pracy socjalnej w rodzinach przez pracowników socjalnych	2025-2027	GOPS	Liczba rodzin objętych pracą socjalną
2	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej z systemu pomocy społecznej i działu świadczeń rodzinnych	2025-2027	GOPS, SAPO Urząd Gminy	Liczba rodzin i dzieci objętych pomocą finansową, pomocą w formie dożywiania, stypendium, wyprawek szkolnych i żywności z programu FEAD
3	Zapewnienie pomocy w formie wsparcia asystenta rodziny dla rodzin z problemami opiekuńczo – wychowawczymi	2025-2027	GOPS	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny
4	Zapewnienie pomocy specjalistycznej w różnych obszarach (uzależnienia, przemoc, niepełnosprawność)	2025-2027	GOPS, placówki oświatowe, PCPR, PPP-P w Łęczycy Policja, Zespół Interdyscyplina rny, GKRPA	Liczba osób objętych pomocą specjalistyczną, liczba konsultacji specjalistycznych, liczba rodzin objętych działaniami GKRPA i Zespołu Interdyscyplinarnego
5	Monitoring dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny	2025-2027	GOPS	Liczba rodzin objętych monitoringiem
6.	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2025-2027	GOPS	Liczba umieszczonych dzieci w pieczy zastępczej
7.	Współpraca z organizacjami pozarządowymi, organizowanie pomocy wolontariackiej w celu pomocy rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej	2025- 2027	GOPS, placówki oświatowe, PKPS, Szlachetna Paczka	Liczba rodzin objętych pomocą

Cel 2: Promowanie wartości rodziny i jej integracyjnej funkcji oraz prowadzenie działań edukacyjnych na temat problemów współczesnej rodziny.

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Organizacja spotkań, warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji. Pedagogizacja rodziców podczas spotkań grupowych i indywidualnych, zebrań szkolnych	2025-2027	Placówki oświatowe	Liczba zorganizowanych spotkań, pikników rodzinnych

	oraz poprzez treści zamieszczonych na stronach internetowych placówek oświatowych, organizowanie pikników rodzinnych			
2.	Prowadzenie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży oraz z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym uzależnieniom	2025-2027	Placówki oświatowe, Urząd Gminy, GKRPA	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych

Cel 3. Wzmocnienie kompetencji zawodowych i podnoszenie jakości usług świadczonych na rzecz rodzin.

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1.	Doskonalenie umiejętności zawodowych, pracowników socjalnych, asystenta rodziny poprzez udział w szkoleniach, warsztatach oraz konferencjach	2025-2027	Urząd Gminy, GOPS, placówki oświatowe	Liczba szkoleń, warsztatów, konferencji
2.	Współpraca z instytucjami poprzez monitorowanie rodzin zagrożonych dysfunkcjami w celu wypracowania wspólnych działań profilaktycznych	2025-2027	GOPS, placówki oświatowe, Policja, PCPR, Sąd Rejonowy, ZKSS w Łęczycy, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Punkt Konsultacyjny, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe	Liczba spotkań, przekazanych informacji

IX. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Gminny Program Wspierania Rodziny realizowany będzie w latach 2025 – 2027 i będzie finansowany z następujących środków:

- 1) środki własne Gminy zaplanowane na dany rok budżetowy w planie finansowym GOPS w Górze Św. Małgorzaty,
- 2) środki z dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych i własnych Gminy z zakresu pomocy społecznej oraz programów rządowych z zakresu wspierania rodziny,

Zadania ujęte w Programie mogą być także finansowane z innych źródeł przewidzianych przepisami prawa.

X. MONITORING I EWALUACJA

Program będzie koordynowany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Górze Św. Małgorzaty. W ramach jego realizacji będą gromadzone informacje, które pozwolą na ocenę postępów, wskażą dalsze potrzeby, które mają dać informację zwrotną pozwalającą na określenie i wprowadzenie dodatkowych zmian w programie. Wskazana jest również stała współpraca pomiędzy instytucjami, organizacjami, w celu zapewnienia najlepszego efektu podjętych inicjatyw.

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał ewaluacji i monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny. Monitoring realizacji Gminnego programu wspierania rodziny w Gminie Góra Świętej Małgorzaty pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań. Dodatkowo pozyskiwane będą informacje od innych instytucji i podmiotów w zakresie wskazanym w Programie. Rezultatem monitoringu będzie sprawozdanie roczne przygotowane przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Górze Świętej Małgorzaty do dnia 31 marca każdego roku i przedłożenie Radzie Gminy. Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym.

Program będzie podlegał ewaluacji w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalanych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Ewaluacja będzie miała charakter usprawniający i wskazujący kierunki ewentualnych zmian w zapisach programowych. Pozwoli na sprawdzenie efektywności i skuteczności przyjętych założeń oraz sposobu wydatkowania środków przeznaczonych na ich realizację.

Monitoring pozwoli na analizę i ocenę zebranych informacji i planowanie dalszych działań oraz doskonalenie dotychczasowych ustaleń.

UZASADNIENIE

Obowiązek podjęcia uchwały wynika z art. 176 pkt 1 i art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. (t.j. Dz. U. z 2024 r., poz. 177 ze zm.) o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej.

Rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu swoich funkcji, gmina w ramach zadań własnych ma zapewnić wsparcie poprzez organizację systemu i wyposażenie go w odpowiednie narzędzia. W tym celu opracowuje 3-letni program wspierania rodziny.

Program określa kierunki działań zmierzających do tworzenia warunków dla prawidłowego funkcjonowania i wychowywania dzieci w rodzinach biologicznych. Celem programu jest wzmocnienie funkcji rodziny jako naturalnego środowiska opiekuńczo – wychowawczego dla dzieci.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest uzasadnione.